

Totalfredede flagermus får ødelagt deres hjem, når Københavns Kommune fælder træer

Mennesker kan sagtens være i Fælledparken samtidig med flagermusene. Men snart kan flagermusene slet ikke leve i Fælledparken. De totalfredede flagermus bor nemlig i træer, som Københavns Kommune fælder i ét væk. Men fældningerne kan være ulovlige

KRONIK
Af Inger Kærgaard

Cand.scient. i biologi, flagermusforsker og formidler og ekstern lektor på DIS – Study Abroad in Scandinavia

Det er de færreste, der ved, at flagermusene bor midt iblandt os. På en sommeraften vil du snildt kunne opleve tre forskellige arter på en tilfældig plads eller altan i København. Det er ligeledes de færreste, der ved, at et hul i lovgivningen gør, at vi lige nu er i fuld gang med at ødelægge de-

res hjem, selv om de er totalfredede i hele EU.

Biodiversitet og sikring af dansk natur står ellers højt på dagsordenen. Det er et område med store dilemmaer og hektiske debatter. Men der er et overset aspekt: beskyttelsen af flagermus og deres hjem. Det indebærer beskyttelsesforanstaltninger, som mest kræver lidt god vilje. For eksempel at Fælledparkens træer bliver mindre hårdhændet beskåret.

Flagermusen er et spændende dyr – de er nataktive, de ser med lyd, bor i hule træer,

og så er de det eneste aktivt flyvende pattedyr. Der findes 17 flagermusarter i Danmark, otte i København og 1.400 i verden. Flagermus er efter gnaverne den mest talrige orden af pattedyr.

Flagermus er globalt set en succeshistorie. Desværre er de så truede, at de er totalfredede i EU.

Vi mennesker ser ikke godt i mørke, og derfor har vi det med at glemme de nataktive dyr.

Der er mange teorier om, hvorfor flagermus er nataktive. Måske tvang nogle dagaktive, insektædende dinosaurer insekterne til at blive nataktive, hvilket skabte et stort fødegrundlag om natten, som flagermus benyttede sig af. En anden mulighed er, at konkurrencen med insektædende fugle pressede flagermus til at blive nataktive, så de kunne få føden for sig selv. En tredje oplagt forklaring er, at det er for at undgå dagakti-

ve rovfugle. Men det mest sandsynlige er nok en kombination af teorierne.

De usynlige flagermus

I 2020 lavede jeg en spørgeskemaundersøgelse i et villakvarter i Brønshøj. Samtidig blev der spredt flagermuselyttebokse rundt omkring i haverne.

Resultatet var klart. 73 procent af de adspurgte haveejere havde aldrig set en flagermus i deres have. Alligevel viste lytteboksene, at der en tilfældig augustnat i alle haverne var både brunflagermus, dværgflagermus og troldflagermus. Et flertal af de adspurgte var derimod meget opmærksomme på andre pattedyr som ræve og pindsvin. Det kræver en del mere vejledning og opmærksomhed at iagttage flagermus. Ikke desto mindre er det en stor naturoplevelse at se flagermusene flyve ud fra et hul i et træ

i mørket. Jeg har guidet en del flagermusture, og de spændende natdyr vækker altid begejstring både hos voksne og børn.

Men overset natur er i større risiko for at forsvinde i ubeskyttet ubemærkethed. Selv om de færreste ved det, er Fælledparken faktisk et nøgleområde for flagermus, der har brug for beskyttelse.

I 2019 kortlagde jeg træer med flagermus i Fælledparken for Københavns Kommune, og jeg fandt, at der er minimum 20 træer, som bliver brugt af flagermus. På en almindelig sommeraften i Fælledparken kan man opleve minimum fire forskellige flagermusarter. Men det er primært brunflagermus, som har ynglekolonier i Fælledparkens bøgetræer, og ingen ved præcis, hvor mange træer en sådan koloni har brug for. Men vi ved fra andre trælevende flagermusarter, at det er mange træer.

I Fælledparken fældes mange af de træer, som udgør flagermusenes levesteder, skriver flagermusforsker Inger Kærgaard i denne kronik.

Foto: Joachim Adrian/Ritzau Scanpix

Måske bliver det snart en saga blot at opleve flagermus i Fælledparken, for hvert år fældes og beskæres træerne. Flagermus er totalfredede, men lovgivningen fungerer ikke efter hensigten. Flagermusene har brug for gamle, hule træer, og det er den slags, der er i fare for at blive karakteriseret som syge og risikable – og dermed fældet eller groft beskåret.

Vi fælder mange træer

I 2009 skete en forfærdelig ulykke i Fælledparken. Et træ væltede ned over en bil, og personen i bilen blev dræbt. Men træer er uhyre sjældent farlige, og alle, som arbejder med Fælledparken, ved, at det var helt ekstraordinære uheldige sammenbrud, som gjorde, at træet væltede: Flere dage med kraftig regn og dernæst blæst.

Det var ikke en svamp, der fik træet til at vælte. Men nu er der alligevel et såkaldt risikoteam, der kigger efter svampeangreb, som måske på et tidspunkt kan gøre, at træet vælter. Ingen kan vide, hvor lang tid der går, og om træet nogensinde vælter. Bøgetræers forventede levealder er på godt 300 år alt efter jordbundsforhold. Træerne i Fælledparken er på nu omkring 80-120 år. Efter ulykken har vi mistet 800 af de ældste træer i Københavns Kommune.

Brunflagermus er altså langt fra så beskyttet, som de burde være. Københavns Kommune opererer formentlig i strid med international lovgivning med deres såkaldte fældningsvindue. Det er en periode om året, hvor man må topkappe træer. Ofte er det flagermusenes kolonitræer, der bliver topkappet, og en topkapning er reelt set døden for det pågældende træ, altså tab af et levested for flagermus.

Det er svært at forestille sig, at man måtte grave oddernes huler op i oktober- november eller fælde træer med ørnereder i november. Men det er netop det, vi gør med flagermusene.

Når et træ bliver fældet, går der 80 år, før vi igen har et egnet træ. Når der hvert år fældes træer, har vi konstant færre træer, som er egnede til flagermus. Det presser flagermusene, og det øger risikoen for, at vores population af brunflagermus kollapser. Der er tyske flagermusforskere, der taler om, at brunflagermuspopulationen i Tyskland er ved at kollapse. De ved ikke helt hvorfor, men det kan skyldes, at arten er mere sårbar end først antaget.

Der er brug for, at Fælledpar-

ken betragtes som det europæiske nøgleområde for ynglende brunflagermus, som det reelt er. Et sted, som alle danskere kan være stolte af at værne om. Og flagermusene i Fælledparken kan stadig reddes, hvis Fælledparken bevares som en attraktiv park for flagermus og for bymennesker, som gerne vil opleve natur.

Man kan sagtens forstille sig, at folk fra andre egne vil valfarte til Fælledparken for at opleve flagermusene forlade træerne i skumringen. Når flagermusene forlader træerne en efter en, kan man med en flagermusdetektor høre deres ekkokolisering, og med lidt træning kan enhver lære at artsbestemme flagermus. På en sommeraften i Fælledparken kan man opleve adskillige arter.

En oplagt mærkesag

Men det kan selvfølgelig kun lade sig gøre, hvis Københavns Kommune holder op med at fælde træer med flagermus. Træerne dør ikke af svamp, men af kommunens mishandling. Enhver beskæring af et træ gør træet mere sårbart for svampeangreb. Man kan også indhegne udsatte flagermustræer eller plante kristtjørn under dem for at begrænse menneskelig adgang – om muligt begge dele.

Beskyttelsen af flagermus behøver heller ikke at stå i vejen for andre aktiviteter, for flagermus lever på andre frekvenser end mennesker. Dermed kan vi sagtens fortsætte med DHL Staffetten, fodboldkampe og første maj-aktiviteter.

Den almindelige brug af Fælledparken skal altså ikke ændres. Mennesker og flagermus kan sagtens leve side om side. Den globale biodiversitet er i krise. Vi står midt i den sjette masseuddøen af arter, og det nytter ikke, at vi ikke vil tage vores del af ansvaret. Det kan ikke nytte, at vi fælder flagermusenes træer, fordi der er en helt mikroskopisk risiko for, at de vælter.

Der er nu en oplagt chance for naturvenlige kommunalpolitikere for at gøre bevaringen af Fælledparkens flagermusmiljø til deres mærkesag i den kommende valgkamp. Hullet i lovgivningen skal lukkes, så fældningsvinduer ikke ødelægger flagermusenes hjem. Vi må omfavne og beskytte vores – endnu – rige dyreliv og udnytte, at vi har en så særlig natur så tæt på.

Information.dk/deltag

Venstres kritik af velfærdsloven misforstår nationaløkonomi

Pengene skal tjenes, før de kan bruges, lyder det fra Venstre i en ny kampagne mod regeringens velfærdslov. Det lyder intuitivt rigtigt, men den økonomiske politik under coronakrisen har vist det stik modsatte

KOMMENTAR
Af Pelle Dragsted

Folketinget skal snart behandle et historisk stykke økonomisk lovgivning. Jeg taler om den såkaldte velfærdslov, som var en af regeringens centrale valgløfter forud for seneste folketingsvalg.

Kort fortalt indebærer velfærdsloven, at regeringen forpligter sig selv og fremtidige regeringer til at sikre, at udviklingen i de offentlige udgifter mindst følger det såkaldte demografiske træk. Det betyder, at når antallet af ældre stiger, eller der kommer flere børn i en årgang, så følger de offentlige udgifter med, så borgerne kan forvente samme velfærdsniveau i fremtiden. Når de offentlige udgifter ikke følger demografien, som det desværre ofte har været tilfældet, vil befolkningen opleve nedskæringer og faldende service.

Da regeringen før seneste folketingsvalg lancerede planerne om en velfærdslov, meldte Venstre hurtigt ud, at en venstreregering også ville lade udgifterne følge demografien. Men i sidste uge skiftede Venstre kurs og stillede nu to betingelser for at støtte velfærdsloven. For det første at væksten i udgifterne til velfærden ikke overstiger den økonomiske vækst målt i BNP. Og for det andet at regningen ikke bliver betalt af skattestigninger.

Som Jakob Ellemann-Jensen sagde under Folketingets åbningsdebat: »Pengene skal tjenes, før de kan bruges«.

Det er ikke en husholdning Fortællingen om, at pengene skal tjenes, før de kan bruges, er en tilbagevendende trope i højrefløjens kommunikation. Og det er ikke underligt, for den er umiddelbart intuitiv i forhold til vores private husholdningsøkonomi. Men den

offentlige økonomi fungerer ikke som en husholdning. Slet ikke. Faktisk ville det være den rene gift for samfundsøkonomien, hvis man lod ideen om at 'tjene, før man bruger' styre den økonomiske politik.

Lad os bare tage den seneste coronakrise som eksempel. Da pandemien ramte i starten af 2020, faldt Danmarks BNP brat. Havde vi fulgt Venstres nye retningslinjer, så skulle vi have sænket de offentlige udgifter voldsomt. Det havde betydet, at vi ikke havde haft råd til at gennemføre de hjælpepakker, der holdt hånden under erhvervslivet og de små selvstændige, og som sikrede fuld løn til hjemsendte medarbejdere. I stedet skulle vi have skåret i de offentlige udgifter midt i en historisk krise. Konsekvenserne havde været dramatiske. Tusinder af konkurser i danske virksomheder. Titusinder, måske hundredtusinder, sendt ud i arbejdsløshed. Den voksende arbejdsløshed ville have medført faldende skatteindtægter og stigende udgifter til overførselsindkomster. Og endnu værre: Igangsat en ond cirkel, fordi de arbejdsløshedsramte ville nedsætte deres forbrug og dermed yderligere sænke efterspørgslen med endnu mere ledighed til følge.

En falsk snusfornuft

Heldigvis gjorde det politiske flertal det modsatte. Mens BNP rutsjede ned, gennemførte Folketinget milliarddyre hjælpepakker til lønmodtagere og erhvervsliv betalt af gældsopdagelse. Der blev ikke skåret

Venstres krav til velfærdsloven er enten udtryk for en bekymrende ringe nationaløkonomisk indsigt, eller for at de bevidst forsøger at binde danskerne en falsk og farlig økonomisk fortælling på ærmet

i velfærden. Tværtimod øgede man de offentlige udgifter med en historisk vækst. Resultaterne taler deres eget sprog. Blot halvandet år efter coronakrisen er Danmarks økonomi igen i topform. Velstanden vokser, og der er tæt på fuld beskæftigelse. Og den gæld, der blev optaget, vil snart være tilbagebetalt.

Helt modsat under finanskrisen, hvor først Lars Løkke og senere Helle Thorning-Schmidt sænkede de offentlige udgifter og dermed forlængede krisen med flere år.

Erfaringerne med netop finanskrisen og coronakrisen har genbekræftet John Maynard Keynes' centrale økonomiske indsigt, nemlig at når den private sektor sænker sin efterspørgsel under kriser og tilbageslag, så skal den offentlige sektor træde til og bruge finanspolitikken til at skabe økonomisk aktivitet, der kan sætte gang i en såkaldt multiplikatoreffekt, hvor aktiviteten spredt sig som ringe i vandet.

Stik imod Venstres falske husholdningsøkonomiske snusfornuft er det sådan set netop pointen, at man IKKE skal tjene pengene, før man bruger dem, men derimod bruge dem for at tjene dem.

Regeringens velfærdslov vil yderligere understøtte en ansvarlig keynesiansk orienteret økonomisk politik ved at lovsikre, at de offentlige udgifter til velfærd opretholdes under økonomiske tilbageslag og dermed medvirker til at udjævne økonomiske konjunkturer. Frem for at bidrage til at gøre tilbageslagene dybere, sådan som en opfyldelse af Venstres betingelser ville indebære.

Venstres krav til velfærdsloven er enten udtryk for en bekymrende ringe nationaløkonomisk indsigt, eller for at de bevidst forsøger at binde danskerne en falsk og farlig økonomisk fortælling på ærmet. Jeg ved snart ikke, hvad der er værst.

information.dk/deltag

PELLES POSITION

Pelle Dragsted er tidligere politisk rådgiver og folketingsmedlem for Enhedslisten og i dag selvstændig skribent. På denne plads vil Dragsted hver anden uge dele et nyt perspektiv på verden set fra venstre.